

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan svečer, izimni nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računata se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

U pravnštvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 5. decembra.

Brez vsake posebne ceremonije odprla se je prva seja državnega zbora v novem parlamentnem poslopiju. Predsednik Smolka je pohvalil stavbenega mojstra Hansen-a, potem pa je finančni minister se vzdignil in predložil proračun za leto 1884. V prejšnjih zasedanjih so se poslanci gnjetili, da bi čuli vsako besedo g. ministra. Letos pa se je dvorana izpraznila in le malo jih je bilo, ki so pazili na finančni ekspozé in na neskončno vrsto števil; kajti že poprej se je znalo, da stara državna bolezen, deficit, zvesto spremlja poslance v novo zbornico. Priznati pa se mora, da je deficit se zmanjšal za tekočo upravo, in da je le zaradi tega še tako visok, ker se bode 30 milijonov goldinarjev potrebovalo za zidanje novih železnic.

Od teh milijonov se ve da južne dežele nič ne dobodo, kajti ne misli se niti na dolensko železnico, niti na Loko-Trst, najmanj pa na Celje-Spodnji Dražberg. Vse se potroša za Predarlško in za transverzalko. Človek bi mislil, ako se že 30 milijonov izdaje za železniške proge, naj se dodene še par milijonov, pa tudi nam na jugu vrže raz bogato mizo kak košček.

Prazne nade. Mi še lahko čakamo in če živimo še nekaj let in bode povsod drugod vse dozidano, morda še celo v južnih deželah pridemo na vrsto.

O pričakovanih in obljubljenih predlogih v prid kmetskega stanu v prvi seji še ničesar ni bilo slišati. Predložil pa je justični odsek neko poročilo, v katerem od vlade ne zahteva nič manj, nego štiri novih postav v obrambo odvetniškega stanu, zlasti da se podaljša praksa za koncipijente in da morajo stranke pred sodnijami po advokatih ali notarjih zastopane biti. Tudi v prid delavcev je vlada

predložila postavo o zavarovanju delavcev proti nesrečam in nezgodam. Mi iz srca privoščimo delavcem, da se skrbi za njihovo in rodbine eksistenco, ako se pri delu ponesrečijo; ravno tako in še bolj pa moramo želeli, da se za kmetski stan kaj ukrene, sicer se bo res kmalu reklo: Roma deliberante Sargentum perit; le s tem razločkom, da državni zbor, dokler vlada ne pride s svojimi nasveti, ne more ničesar storiti.

Fizijonomija zbornice ni baš prijetna. Da manjšina komaj čaka prilike, razlivi svojo jezo nad njej neugodnim političnim položajem, je naravno; pa tudi večini se ne pozna nobeno pravo veselje, kajti če bo tako naprej šlo, poslanci po končanem zasedanju družega ne bodo prinesli svojim volilcem, nego nekaj višjih in novih davkov in družih bremen. Čehi in Poljaki so saj za to dobili železnice; kaj pa drugi: Dalmatinci, Slovenci? Dalmatinski poslanci so hudo razburjeni in, ako se ne poravnajo krivice, o katerih se pritožujejo, bodo se težko dali umiriti in pregovoriti, ampak hodili svoja pota.

Sicer se pa sploh govori, da bo državni zbor v tej sestavi le še v tem zasedanju zboroval, potem se zaključi in razpusti. Kajti s tako neznatno večino, ki je odvisna od sto malenkostnih slučajev, se ne dá vladati. In končno — večina je storila svojo dolžnost: vojaška postava je na deset let potrjena, davki in carina povečani; zdaj pa naj sama skrbi, da si še zanaprej ohrani svojo večino.

XIX. občni zbor „Matice Slovenske“

v 5. dan decembra 1883.

Ko se je v čitalniški dvorani nabralo nad 60 matičarjev (k sklepčnosti treba jih 45), otvori gosp. predsednik Grasselli zborovanje, pozdravi došle člane, potem pa navaja razloge in okoliščine, ki so uplivala, da se zbor po pravilih in po običaji ni sklical v poletenskem času, ampak stoprav sedaj. V

prvej vrsti uplivala je v tej zadevi jako znamenita slavnost 600 letnice, pri kateri so bili angažovani vsi zastopi, vsa društva. Pozneje o počitnicah tudi ni kazalo sklicati zbor, in odložilo se je na početek šolskega leta v nadi, da so dotle društvene knjige gotove. Žal, da smo se tudi v tem varali in morali čakati še nekoliko tednov. Sploh je „Matica“ z izdavanjem in pošiljanjem knjig zaostajala že nekoliko let. Da se odpravi ta nedostatek, sklenil je odbor letos poslati družabnikom knjige za leto 1882/83 vkupe, in v bodoče nadejati se je rednega izdajanja in pošiljanja.

Predsednik Grasselli opisuje potem, kako se je „Matica“, izdavi prelepi „Spomenik“, katerega posebno krasen izvod se je poklonil Nj. Veličanstvu, udeležila slavnosti na dostojen in primeren način, kako je bila odborova deputacija v avdienci vzprijeta in kako milostivo se je izrazil presvetli cesar pri tej priliki. Poudarjaje, da „Matica“, kot naš prvi literarni zavod, tudi v tej zadevi ni zaostal, marveč storil, kar zahteva njegova čast, prestopi se potem k 2. točki dnevnega reda: Letno poročilo o odborovem delovanju od 1. maja 1882 do konca oktobra 1883. leta.

Poročevalec profesor Senekovič:

„Slavna gospoda! Podrobno poročilo o delovanju „Matice slovenske“ daje vam odbor v svojem „letopisu za leto 1882 in 1883“; dovolite, da vam iz tega poročila povzamem le najvažnejše točke.

Od zadnjega velikega zbora, ki je bil 14. jun. lanskega leta, do tega velikega zbora, shajal se je Matičin odbor šestkrat k po več ur trajajočim sejama in sicer 5. julija, 21. oktobra lanskega leta, 10. januarja, 4. aprila, 3. oktobra in 10. novembra t. l. Dnevni red seje dne 10. novembra je bil toliko obsežen, da je odbor to sejo moral nadaljevati dne 19. novembra. Razen tega shajala sta se književni in gospodarski odsek še posebej. Književni odsek

LISTEK.

Casniki in naši časniki.

(Dalje.)

Znano je, da še leto dnij ni bival Vodnik v Ljubljani, ko je že jel izdavat prvi slovenski časopis. Naslov mu je bil „Lublanske novice od vseh krajev celiga svejta“, ki so na polovici pole v mali osmerki stopile 4. dne prosenca 1797 prvokrat pred svet slovenski. Izhajale so sprva (namreč poldrugo leto) po dvakrat v tednu — vsako sredo in soboto, — pozneje pa do konca l. 1800 samo po jedenkrat v tednu. Vsak začetek ima svoje težave; težave pa, katere si je rodoljubni Vodnik s svojimi „Novicami“ naložil, si mi sedaj komaj domišljati zamoremo. Kake razmere so takrat vladale mej Slovenci! Kake in kako redke so bile pošne zveze! Kako malo Slovencev je znalo čitati! Ali je treba še kazati na splošno revščino, ki je takrat tlačila slovensko ljudstvo? Odveč bi bilo poleg tega še ozirati se na politično stanje našega naroda, na njegovo ničveljavo konci minolega

stoletja. Vse te razmere so zavirale razširjevanje Vodnikovih „Lublanskih novic“ in v njih predgovoru v novo leto 1798. pač sam očitno toži o malem uspehu svojega časopisa.

„Da b' zlomil si glavo,
Kaj voščit ne vem,
Lan' tlačil sem travo,
Še letos jo grem.“

Žal, da pri tedanjih razmerah neumorni in toliko spretni Vodnik s svojimi „Novicami“ ni našel in ni mogel najti večje podpore mej narodom. Konci leta 1800. sam naznanja v dveh zadnjih listih: „V prihodnim lejtó nebodo krajske novice več ven dajane“. Na ta mali uspeh kaže tudi ona drobna pesnica:

Smo stare Novice,
Negodne drobnice,
Nam dobri so kotje
Za delat' napotje.
Se bomo zmedile,
Izkalca dobile.
Pretekla bo zima
Zastonj nas išče,
Nobeden nas nima,
Ko jaz in bukvišče.

(Str. 38.)

Tako je za jetiko shiral prvi slovenski politični-poučni list; in narod je moral vsestransko močno napredovati ter več desetletij čakati, da so se mu porodile druge slovenske — še sedaj izhajajoče „Novice“. Preteklo, pravimo, je mnogo desetletij, ker se tu nikakor ne oziramo na oni uradni list „Télégraphe officiel“, ki ga je deželna vlada za časa francoskega gospodstva na Kranjskem (v središči ilirskega kraljestva) dajala na svetlo. Koliko vrednosti in imenitnosti je bila francoski vladi naša dežela kot mejna pokrajina, pač še neso preiskali in pokazali naši zgodovinarji. Lehko bodo poudarjali, da je francoska vlada za njo močno skrbela, da je za njo veliko, zelo veliko storila. Koliko bi to bilo s časom hasnilo tudi našej narodnosti, pač najočitneje pričuje „Ilirija oživljena“. A pustimo daljno zasledovanje tega predmeta, ker se nikakor ne ujema z ono lojalnostjo, ki se danes tako močno uriva v nekatere kroge! Vsak slovenski razumnik je že večkrat slišal in čital, kako je vlada preganjala prvega buditelja slovenskega naroda; vsak slovenski razumnik, ki se je le nekoliko dalje čez svoje koreninšče in repišče oziral, pač dobro ve, koliko je vladni absolutizem tlačil

je imel svoje posebne seje dne 8. julija 1882 l., 31. januarja in 12. marca t. l.; gospodarski odsek pa se je shajal vsakokrat, kadar je bilo treba kako gospodarsko zadevo hitro rešiti.

Sej so se udeleževali navadno le Ljubljanski odborniki, izmed vnanjih odbornikov prišla sta le dva, vsak po jedenkrat k sejam; dva druga vnanja odbornika pa sta stavila pismene nasvete, o katerih je potlej odbor v svojih sejah konečno sklepal.

Glavna skrb odboru je bila, kakor druga leta, tudi letos ta, da bi dobili gg. matičarji dobrih in primernih knjig, in kolikor moči o pravem času. Ali se je odboru posrečilo to svojo nalogo gg. matičarjem v zadovoljnost rešiti ali ne, o tem blagovolite svojo sodbo izreči. Vender smemo vam dati zagotovilo, da si je odbor svest, ka je storil toliko, kolikor je pri obstoječih razmerah storiti mogel.

Kakor se je že po časnikih naznanilo, dobé gg. matičarji to leto: 1. letopis za leti 1882. in 1883.; 2. „Turgenevljeve Lovčeve“ zapiske, poslovenjene po ranjem Remci, I. del, in 3. Spomenik.

Vse te knjige računijo se gg. matičarjem za dve leti, za leto 1882. in 1883. Vsled tega je pričakovati, da bodo gg. matičarji odslej dobivali svoje knjige vsako leto o pravem času.

Odbor je sicer s prva nameraval knjige za l. 1882 izdati posebej, in sicer je imel v mislih: a) Letopis, b) Turgenevljeve „Lovčeve zapiske“ I. del, c) Macunovo „Književno zgodovino slovenskega Štajerja“, ako pisatelj rokopis glede jezika tako popravi, kakor odbor zahteva, d) Spomenik.

Glede „Spomenika“ je književni odbor v svoji seji dne 8. julija sklenil, in ves odbor v svoji seji dne 21. oktobra ta sklep tudi odobril, da se vanj sprejemajo slavnostne pesni, zanimljive epizode iz življenja slavni Habsburžanov, znanstvene razprave o razmerah kranjske dežele s Habsburžani, ter da se ima ta knjiga Nj. Veličanstvu slovesno pokloniti. Da odbor svoj smoter v zaželjeni meri doseže, objavilo se je 19. novembra slovenskim pisateljem vabilo na sodelovanje v tem Spomeniku. To vabilo je imelo prav povoljen uspeh. Ker je odbor bil sklenil Spomenik Nj. Veličanstvu pokloniti, bilo je neobhodno potrebno poleg njega notranje vrednosti skrbeti tudi za krasno vnanjo obliko. Vsled tega se je odboru primerno zdelo „Spomenik“ tiskati s posebnimi črkami in v drugem formatu. Za tisk Spomenika v tej obliki, kakor je odbor zahteval, oglasila se je jedina tiskarna Kleinmayr & Bamberg, kateri se je tudi tisk izročil, ko je bila obljubila, da si naroči na svoje stroške celo novih črk. G. mestnega inženirja Duffé-ja pa je odbor naprosil, da je narisal vse inicijale in okvirne ozaljske in izdelal podroben načrt za kaseto, v kateri se je Spomenik Nj. Veličanstvu poklonil. G. inženir je vse delo blage volje prevzel ter tudi izdelovanje kasete ves čas osobno nadzoroval. — Da je delo gosp. mestnega inženirja krasno in okusno, prepričali ste se gospóda gotovo

sami, ko ste to delo v tukajšnji veliki realki bili ogledovali, kjer se je bilo za nekoliko časa razstavilo.

Vsled te krasne vnanje in notranje oprave pa se je Spomenik podražil bolj nego je bilo odboru ljubo; — a Spomenik pa je postala knjiga, katero izroča odbor gg. matičarjem z nekakim ponosom, trdeč, da je to jedna najlepših, če ne najlepša knjiga, ki se je doslej v slovenskem jeziku bila izdala.

Ta dragocena knjiga je bila uzrok, da je odbor določil, da se imajo vse letos izdane knjige gg. društvenikom šteti za l. 1882 in 1883. Gg. matičarji pa ne trpé s tem nikake škode, kajti vse knjige so vredne 8 gl. 50 kr., mej njimi Spomenik sam 5 gl.“

(Dalje prih.)

Občni zbor Slovenskega društva v Mariboru.

(Dalje.)

Tretja točka dnevnega reda bilo je pretresovanje naših porotniških razmer. O tej zadevi govoril je g. Ivan Dečko. Razložil je najprej, kaj so porotniki in kak je njihov posel, pokazal, kako se porotniški imeniki sestavljajo, potem je prešel na porotniške razmere v Celji, poudarjal posebno, da se tukaj kmetje in Slovenci popolnem potiskajo na stran, a vzame vsak nemškutar in Nemeč, kateri se le v kakem kotu spodnje Štajerske nahaja. Od tod da prihaja, da so porotniški imeniki tako rekoč pravi cvet vsega nemškutarstva. Pravi se, da bi prej kamela šla skozi iglina ušesa, kakor bogatin skoz nebeška vrata; tukaj pa bi se skoraj smelo reči, da bi prej šla kamela skoz iglina ušesa, kakor bi pošten, naroden Slovenec došel za porotnika v Celje. Da to ni pretirano, kažejo one zanimive številke, katere je že v preteklem mesecu „Slovenski Narod“ priobčil. „Take so bile razmere pri nas dozdej; pa upati ne smemo, da bodo v prihodnjič boljše, kajti ko so letos v novembru sestavljali nov porotniški imenik za prihodnje leto, poklical je okrožne sodnije predsednik g. Heinricher v Celje kot zaupne može, ki mu naj pomagajo nov porotniški imenik sestaviti, same odločne naše nasprotnike, namreč dr. Schmiderer-ja iz Maribora, Kado iz Ormoža in Schnitzer-ja pl. Lindenstamm iz Šoštanja. Lahko si mislimo, kak bode tudi prihodnje leto porotniški imenik, in kdo bode porotnik. —

Za nas pa to ni vse jedno, kdo je porotnik. Ker naši nasprotniki vedo, da so porotniki njihovi može, vzrasel jim je greben. Zato tako vsakega narodnjaka napadajo v svojih listih, da se človeku kar stуди, češ: naj nas gre tožit, n a s porotniki ne bodo obsodili. Že od nekaj pri nas neso bili poti Slovencu narodnjaku s cvetjem posuti; ni imel mnogo veselja, pač pa so ga muke, preganjanja, sumničenje in Bog ve, kaki nevarni in hudobni naklepi čakali

od vseh strani. Da narodnjak ne najde v svojem srcu obilo nagrade svoje domoljubnosti, bi bilo, bogme, malo narodnjakov! Ravno tako je še sedaj, ali še težje. Kdor hoče biti pri nas narodnjak, mora znati križ nositi, hvalo pa iskati v blagem čutji, katero mu daje zavest, da je spolnil svojo dolžnost.

Mej tem pa, ko nasprotni listi smejo vse, kar je slovenskega, surovo napadati in z blatom ometavati, jim slovensk list ne more ničesar odgovarjati. Če se pa vender le predrzne ter poprime nesramnega napadovalca nekoliko za ušesa, kakor to zasluzi, pa ga že imajo pred porotniki, svojimi porotniki. Naši Nemci in nemškutarji, ki vedno kričijo, kako so zatirani, kake krivice se jim gode, hočejo sedaj s pototniki, legalnim potom, naše liste uničiti! — In ker mislijo, da se jim bo to posrečilo in upajo, da nas bodo potem lahko ponemčili, upijejo, da slovenska reč propada. Ali pa gremo Slovenci res nazaj? O kaj še! Še nikdar, odkar je začelo slovensko gibanje vznemirjati naše nasprotnike, neso priznali, da naša narodna reč cvete, da se dviga; vedno pa, vsaj 30 let že, kričijo, da propada. A propala ni! Zatorej nas njihov krik ne sme prestrašiti. Pri raznih volitvah smo že pokazali, da smo pritegnili naše nasprotnike ob tla, da je bilo veselje.

Tudi neugodne porotniške razmere nas ne bodo uničile; pač pa zavirajo naš napredek. Vse pa, kar zavira naše napredovanje, moramo odstraniti skušati, in če se da, res odstraniti.

Zato so se naši časniki, zavedajoč se svoje naloge in dolžnosti, polastili te zadeve. Začeli so preiskovati razmere mej Nemci in Slovenci, ki se pozivljejo za porotnike, ter dokazali, kako se Slovenci odrivajo na stran. Jeli so kazati na posledice, ki izvirajo iz taci porotniških razmer, namreč, da se je bati, da bode nemškutarska stranka porotniško sodnijo porabila kot strankarsko orožje, da v političnih procesih uniči svoje nasprotnike; kazali so na to, da se s tem tepta pravni čut mej ljudstvom, ter vzbuja in širi nezaupanje do sodnij. In tega se je tukaj res bati, ker sedi na sodnem stolu (mej porotniki) jedna stranka. In če so potem nasprotniki dosegli, da se je naš list ali narodnjak obsodil, ter začnejo upiti: „ljudstvo je sodilo, vox pupuli, vox dei“, moramo se vprašati, kdo je to ljudstvo? — Sami nasprotniki! — Mi se predvržemo takim razsodbam, ker postava tako zahteva. Ali mi ne moremo priznati taci razsodeb, da so nepristranske; mi ne verjamemo, da izvirajo jedino le iz pravnega prepričanja. Zatorej odločno protestujemo proti takim jednostransko sestavljenim porotniškim imenikom!

Naši časniki so v tem oziru storili svojo dolžnost. Sedaj pride vrsta na naše zastopnike, naše državne poslance. Mi imamo v naši sredini moža, poslanca, ki ima že nevenljive zasluge za slovenski narod. Da bo on storil, kolikor bo mogel, to vemo; njega ni treba prositi. Ali mi imamo še več poslan-

naš ubogi slovenski narod! Gorjé vsakemu, ki bi se bil drznil oglašiti vladi, da namerava izdajati slovensk časopis! Da je vlada toliko prežala na najmanjše gibanje našega naroda, da je tako hudo zatirala njega razvitek na narodno-političnem polji, pojasnuje nam dovoljno, zakaj nismo Slovenci do leta 1843 dobili novega časopisa. Absolutizem za časa Napoleonovih vojská in naslednja desetletja pa je tudi z raznimi zakoni tlačil novinarstvo ter posebno zaviral nova časopisna podjetja. Neznatne so bile meje, s katerimi je cesar Jožef II. nekoliko skrčil tiskovno svobodo. Po njegovi smrti so se pa drvili dvorni razglasi in vladni ukazi drug za drugim, dokler ni 22. svečana 1795 proglašena „Erneuerte Censurordnung“, navadno „Generalcensurordnung“ imenovana, do zadnjega zatrla svobodo tiska. Odslej so kaj ostro pregledovali, kar koli so imeli časopisi prijaviti, kajti „ravno novine, če ne dobro odbrane ter vseh spodtikljivih in sumljivih stvari očiščene, kaj močno razširjajo zlobno mišljenje in hudobno nagnenje.“ To naredbo o predsodbi tiskovin so še poostriili naslednji dvorni razglasi. Razglas od 19. sušca 1798 zabijuje posebno vsem gosposkam, zlasti pa policij-

skim uradom, kako ostro naj pregledujejo vse časopise avstrijske; a jednako ostro naj ravnajo s tujimi listi. Razglas od 13. septembra istega leta ponavlja ono ostrost ter priporoča previdno in natančno vse časopise presojevati. „Predsodniki naj nikakor ne privolijo, da bi se tiskali članki in druga pisma, ki merijo na posamične osebe ter jih bolj ali manj očito napadajo.“ Pozneje so skušali tudi gmotno potlačiti časopisje. Cesarski patent od 5. oktobra 1802 (veljaven od 1. prosenca 1803) je znova upegljal kolekovino za časopise. Po tej naredbi so morali vsi avstrijski časopisi plačevati po pol krajcarja kolekovine — če neso obsegali cele tiskane pole, po krajcarji pa vsi drugi večji listi; toliko tudi inostranski, če neso obsegali cele pole, po dva krajcarja pa, če so obsegali celo polo ali več. Ta absolutizem je toliko pretiraval svoje meje, da je celó nerad privoljeval, da bi se napravljale nove kavarne, „ker taki prostori zapeljujejo le v lenobo in razuzdanost ter izbujajo strasti do igre“ (naredba od 1. 1802). In take ostre naredbe o tisku so veljale do leta 1848, kajti oni navod predsodnikom od 10. septembra 1810 (Vorschrift für die Leitung des Censurwesens und für das Benehmen der Censoren)

je po polnem molčal o časopisih in tudi nikdar ni imel dejanske veljave (tudi ne z ozirom na druge tiskovine.) Predsodniki so se neprestano ravnali po starih ostrih zakonih in po skrivno jim došlih navodih. Navedeno pač dovoljno pojasnuje tiskovne razmere v Avstriji za prve polovice sedanjega stoletja. Če pomislimo dalje, koliko so slovenske pokrajine trpele po Napoleonovih vojskah, kako se je njih gmotno blagostanje porušilo po državnem bankrotu ali kantu (1811), kako polagoma, le počasi je jel narod zopet materijalno napredovati ter se zavedati svoje narodnosti, čudili se pač ne bomo, da do zlatih Novic nismo bili dobili družega časopisa. Na Laibacher Zeitung, ki se je bila po Napoleonovih vojskah zopet prikazala ter po trikrat na teden izhajala, se tukaj ne oziramo, ker pisana je bila nemški ter je zastopala le absolutna načela ponemčevalne vlade. Ne oziramo se tudi na nemški „Illyrisches Blatt“, ki je bil kot znanstvena in poučna priloga uradne Laibaharce jel izhajati leta 1831. Ta tuji list bil je nekako podoben dosta starejši „Karinthiji“, dotični prilogi Klagenfurter Zeitunge, in dosta mlajšji Styriji, dokladi Grazer Zeitunge.

(Dalje prih.)

cev, o katerih se isto ne more povsem trditi. Zatorej prosimo g. dr. Vošnjaka, naj poslanecem, svojim tovarišem, ko pridejo na Dunaji skupaj, sporoči:

Slovenski narod pričakuje od njih, da bodo storili svojo dolžnost!" (Živahno odobravanje in ploskanje.) (Dalje prih.)

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 6. decembra.

Budgetni odsek državne zbornice imel je včeraj svojo prvo sejo. Na dnevnem redu je bila razdelitev referatov o posamičnih delih budgeta. Načelnik grof Hohenwart je predlagal, da bi se naj poročila razdelila jednako in tistim osebam, kakor lansko leto. Dr. Plener izjavi, da je nasprotje mej manjšino in večino ter vlado vsaki dan hujše ter da hoče levica ta spor s tem označiti, da nobeden njen pristaš ne prevzame referata o točkah državnega proračuna. Grof Hohenwart pravi, da bi po poslovniku nobeden ne imel pravice braniti se referata. Plener ostane pri svoji izjavi, in pri glasovanju se vzame potrdilno na znanje. Zaradi tega pa se je morala razdelitev referatov preložiti na drugo sejo.

Pred Božičem bodo baje samo še dve seji državne zbornice, namreč v petek in torek. Jutri bode finančni minister izročil predlogo o budgetnem provizorji, in prihodnji torek se bode obravnavala. — „Vaterland“ ve povedati, da bode vlada v tem zasedanju predložila postavo, zadevajočo dedno nasledstvo pri kmetijskih posestvih.

V „český klub“ so se vzprejeli novo voljeni poslanci Samec, Hlavka in Sulc. Po klubovej seji prosila sta načelnika dr. Riegera Mladočeha dr. Gregr in dr. Heller, da bi se vzprejela v klub; reklo se jima je, da morata uložiti pisane prošnje, o katerih bode potem klub obravnaval in sklepal. Poslanci Samec, Adamek in Trojan hoté izstopiti iz kluba, ako se rečena dva ne vzprejmeta vanj.

Hrvatski ban grof Khuen-Hadervay je dobil dostojanstvo tajnega svetništva. — Deželni in državni poslanec baron Ljudevit Ožegović, član narodne stranke, odložil je svoj mandat. — Kot zastopnika deželne vlade hrvatske pri obravnavah o izvidilnih naredbah zakona o pobiranju javnih davkov poslala sta se v Budimpešto okrajni predstojnik Strbac in vladini koncipist Uzorinac. — „Pozor“ je bil dvakrat zapored zaplenjen zaradi člankov, protivnih novemu banu.

Vnanje države.

Državni statut za Rusko se bode dal izdelati odseku, čegar člani bodo bržkone naslednji izvoljeni: Veliki knez Konstantin, predsednikom; grof Loris-Melikov, grof Miljutin, bivši vojni minister, grof Valujev, bivši minister in grof Tolstoj, sedanjí minister notranjih stvari, senator Pobědonošev, prokurator svete synode, tajna sovetnika Katkov in Abasa. Ta sestava reprezentuje kompromis obeh nasprotujočih si strank, konservativcev in naprednjakov.

Podkralj zapadne Indije otvoril je predvčeraj o navzočnosti vojvode Connaughta, načelnikov oblastev in mnogih indijskih knezov svetovno razstavo v Calcutti. V nagovoru je poudarjal, da bode razstava Indiji mnogo koristila, napotivša prijazno razmerje z družimi narodi.

Dopisi.

Iz Krškega 4. decembra. [Izv. dop.] („Bralno društvo“) v Krškem si je pridobilo v nedeljo veliko zaslugo. Predstavljalo je žaloigro „Mlinar in njegova hči“, igra, katera je za naše malomestne prostore in moči le z velikim naporom mogoče na oder spraviti. Igralo se je izvrstno, skupen utis je bil kaj dober, posamezni igralci so se skoro vsi zelo odlikovali. V prvi vrsti moram pohvaliti društveno vodstvo, ki je v ta namen dovolilo — če tudi s težkim srcem — potrebno denarno pripomoč. V drugi vrsti se moram hvaležno spomniti gospoda reditelja, ki je imel do svršetka dovolj potrpežljivosti z veliko pripravo in z igralci. Na tretjem mestu pa gre g. dekoraterju in igralcu K., ki je po svoji znani požrtvovalnosti s svojo mojstersko izvedenostjo vse potrebno za okusen oder, za posamezne nastop in igralce pripravil in da je svojo glavno ulogo do pičice strokovnjaško izpeljal. Gospodična S. si je zopet z vso svojo prisojeno izvrstno silo uspešno prizadejala, da je bila središče naših gledaliških igralcev, in g. R. je prvokrat pokazal, kako nepre-

cenljive zmožnosti ima za gledališke predstave, tako, da bode kmalu zaslužil, staviti ga v vrsto naše prve igralko, omenjene gospodične S. Gospici K. in M. (poslednja prvokrat) ste hvalevredno svoji nalogi izvršili. Grobokop (g. P.) je bil kavelj „non plus ultra“, ki se je naposled tudi kot duhovnik kaj dobro obnesel. Gospica P. je kot nova moč hvalevredno pripomogla iz zadrege pripravljati „Pivka“, ki je bil večkrat v protislovju s šepetalcem. Nad „Matijo“ (g. Kr.) se pa nikakor ne moremo kaj spodikati, marveč ga kot novo moč, ki je celo v dveh ulogah nastopila, rade volje pohvaliti. Občinstvo, katerega se je bilo veliko nabralo, je bilo prav hvaležno za lepo igranje, ne pa za dolge prenehljaje, ki so bili mej posameznimi akti in nastopi, pri katerih ste pa gospodični A. in G. z lepo ubranim igranjem na glasovirji prijetno kratkočasili poslušalce in poslušalke. L.

Iz Šent Vidu nad Ljubljano 3. dec. [Izv. dop.] Gospod urednik! Resnici na ljubo blagovolite sprejeti sledeči odgovor, na dopis iz Šent Vidu nad Ljubljano v šte. 276. „Slov. Naroda“, nekomu, ki stvar od strani opazuje, in tudi drugim bralcem „Slovenskega Naroda“ v pojasnilo. Dokazati hočemo stvarno, brez strasti brez ozira na osebnosti, da je zgoraj imenovani dopis skozi in skozi, akoravno otroče in naivno pisan, namenjen le zdražbe, nemir in nestrpljivo mržnjo mej razne, vendar le že precej mirne stranke v Šent Vidu, dalje podpihovati in netiti, pred vsem pa krajnemu šolskemu svetu dati nezasluzeno nezaupnico, da ne rabimo družega izraza.

Stvar je pa ta le:

Že pred letom odstopivši krajni šolski svet dobil je nalog od dotičnih šolskih oblastij, da se mora ljudska šola v Šent Vidu razširiti v večrazredno, ker število otrok je to že davno terjalo. Ker se pa šole ne zidajo kar čez noč, še manj pa iz rokava stresajo, in da bi se občina, že itak z davki in bremení obložena, varovala pred velikimi stroški, s kojimi se šole zidajo, imel je že odstopivši krajni šolski svet namen, si polagoma od obrestij, ki naši šoli od Bitenčevega zaklada dobajajo, toliko prihraniti, da bi se vsaj kaka začasna šola oskrbela. Prejšnji predsednik krajnega šolskega sveta, g. I. Matjan, je tudi v resnici precej denarja prihranil v ta namen.

Kakor hitro je sedanjí, novoizvoljeni krajni šolski svet svoje delovanje nastopil, precej se je poprijel te misli, kako priti do razširjenja šole, brez da bi se občina obkladala z ne lahkiimi bremení. Vsi stroški naj bi se pokrili z obrestmi imenovane ustanove. Posvetovalo se je sem in tja; ugibalo to in ono.

Posestnik M. T. imel je na lepem vrtu tik velike ceste prostoren visok in skoraj preveč lično zidan skedenj. Tako lično in visoko zidanih skedenjev, kakor je bil imenovani, se pač malo vidi, in mnogi, ki so ga videli, so rekli, da je to potratno zidanje. Le-ta skedenj namenil je krajni šolski svet kupiti, in ga prezidati v začasno ali provizorično šolo. Poklical je krajni šolski svet šolskega inženirja gosp. Žužeka, naj bi on pregledal ono poslopje in preudaril, bi se li dala iz njega narediti šola. Gospod inženir je rekel, da se pač da napraviti iz skednja šola za silo, vendar bi se pa na to zidanje ne moglo še jedno nadstropje postaviti, kar bo pa s časoma gotovo živa potreba. Opustila se je tedaj misel iz skednja šolo delati, in krajni šolski svet je naprosil gospoda inženirja, da je napravil nov, prekrasen načrt za veliko novo šolo. S posebnim veseljem poprijel se je krajni šolski svet ideje, da se zida šola po gospod inženirjevem obrisu. Na vsak način pa je hotel občino varovati pred znatnimi stroški, in iskal je denarja na posojilo, s poroštvom Bitenčeve ustanove. Denar je bil lahko za dobiti, le občina bi se morala zavezati, da bi bila obresti plačevala, katere bi bile znašale do tisoč goldinarjev na leto.

Iz že navedenih uzrokov je krajni šolski svet opustil zidanje velike nove šole, in prezidal se je skedenj, po g. inženirjevem navodu, v „začasno dvorazredno šolo“.

Prekrasni g. Žužekov načrt za novo šolo je romal v šolski arhiv in čaka ugodnejših časov. Kakor hitro bo mogoče, vzdignila se bode po tem obrisu prezala šola v Šent Vidu. Ta čas bo pa že treba potrpeti s provizorično šolo, ki je pa že tako lično zidana, da ne dela sramote Šent Vidu. Ko se je začasna šola zidala, ogledal je zidanje osobno tudi prejšnji gospod okrajni glavar, in potrdil je zidanje za „provizorično šolo“, in kakor tako predstavil jo bode krajni šolski svet, ko bode vse zgotovljeno, dotičnim šolskim oblastim.

Zidanje in sploh vsa druga dela pri začasni šoli oddal je krajni šolski svet daleč okrog slovečemu gospodu mojstru Lorencu Vodniku, ki bo gotovo vse izvršil dobro in povoljno. Od kod pa on potrebno kamenje in drugo robo dovaža, to pa krajnemu šolskemu svetu in tudi tistemu, ki stvari od strani opazuje, nič mar ni. Gospod Vodnik lahko kamenje privaja iz Pariza, ako mu drago.

Podpisani krajni šolski svet v svojo obrambo ne dostavi ničesar. Častiti bralci „Slovenskega Naroda“ bodo po ravno kar navedenem sami lahko sklepali, je li ima krajni šolski svet blagor šole, pa tudi občine Šentvidske za svoj smoter ali ne.

Miroslav Tomec, Andrej Volc,
krajni šolski nadzornik, župnik.
Valentin Babnik, Janez Florjančič,
predsednik, podpredsednik.
Ivan Kermavner,
nadučitelj.

Domače stvari.

(„Matica Slovenska“.) V včerajšnjem velikem, oziroma občnem zboru imenoval se je na predlog g. prof. Pleteršnika grof Harrach jednoglasno častnim članom, kar se mu je takoj včeraj brzojavno naznanilo. Dnevni red pa se ni dovršil. Da se rešite ostali 7. in 8. točka, skliče se meseca januarja izreden zbor. Podrobneje poročamo danes in v prihodnjih listih.

(Miklavžev večer.) Po starem slovenskem običaji, da se primerno obhaja večer pred sv. Miklavžem, priredil nam je „Sokol“, najživabnejše mej našimi društvi, včeraj jako prijetno zabavo, ki je imela popolen uspeh in ostane zlasti mnogobrojno zastopanej deci v trajnem spominu. Po nagovoru staroste g. Valentičiča in po izbornem osmospevu „Vlasty“ nastopil je Miklavž s svojim sijajnim spremstvom. To je bil prizor za naš maloletni naraščaj! Kar zamaknjeni so gledali otroci in radost in strah vrstila sta se v mladih srcih, ko je Miklavž hodil po dvorani in po svojih spremljevalcih delil darove, dočim so parkeljni ropotaje in rožljaje prežali na kako mlado žrtev. Miklavževa nagovora, kakor tudi oni dra. Fausta bili so prav prikladni, oprave lepe, sploh pa ves prizor s potrebno dostojnostjo v občjo zadovoljnost zvršen. Vse ostale pevske točke bile so izvrstne, kajti pri osmospevih in čveterospevih sodelovale so naše najboljše moči, posebno burna pohvala donela je „Tičici gozdni“ z gosp. Medena zvonkim tenorjem; tudi vojaška godba pešpolka št. 17. rešila je, kakor vsekar, svojo nalogo na občno priznanje. Izrekaje toplo zahvalo „Sokolu“ in rediteljema gg. Paternostru in Pečniku za ta Miklavžev večer, ki je prekosil vse svoje prednike, želimo samo to, da bi tudi naši politični Miklavži bili jednako radodarni, kakor je bil včerajšnji ter da bi skoro dobili „Narodni dom“, čegar potrebo smo včeraj jako živo čutili.

(„Duhovni pastir“) bode naslov novemu listu, ki prične po novem letu izhajati v Ljubljani. Urednik mu hode gosp. Kržič.

(Z Vidma) se nam piše: „Da se naš kmet svojih pravic zaveda in odločno zahteva, da so uradniki, s katerimi mu je občevati, zmožni njegovega jezika, da pa dosle tacih uradnikov še nemamo, razvidi se iz naslednjega: V četrtek 29. t. m. ob 10. uri dopoldne bila je razpisana na Vidmu obravnava zaradi plačila kupljenega šolskega poslopja, h kateri so bili povabljeni Videmski in Artiški občinski zastopniki in kraj. šol. svet. K tej obravnavi bil je odposlan od okrajnega glavarstva dr. Gais-

mayer, poznat iz Sromljanske trtno-ušne afere. Seja bila je burna, ker so občinski zastopniki, kar je mej njimi pravih kmetov, zahtevali, da se obravnava vrši slovenski in ker so se branili podpisati po imenovanem komisarji v nemškem jeziku sestavljeni zapišnik. Ali ostanejo res vsi naši klici: Dajte nam uradnikov, s katerimi se moremo sporazumeti! le glas upijočega v puščavi? Kdaj pridemo do boljšega? Poslanci naši, zapišite si to dogodko na rovaši!"

(V mestnej klavnici) se je meseca novembra 1883 zaklalo 293 goved, 1261 prašičev, 372 telet, 330 koštrunov in kozlov in 13 kozličkov. Sedem prašičev je bilo ikrastih in od konjača pokončanib.

Telegram „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 6. decembra. Iz gotovega vira vem poročati, da je ministerstvo zahtevalo akte, zadevajoče volitve v okrajni zastop Ptujski. Godile so se strahovite nedostatnosti in zato bode baje volitev ovržena.

Na zdravje!

Jutri v petek dne 7. decembra t. l. priredi se tretji zabavni **Sokolski jour-fixe** v gostilni „pri Virantu“ na sv. Jakoba trgu.

Začetek ob 1/2 9. uri.

Reditelja večera sta gg. Sokolovca Breskvar in Mulaček.

Čl. gg. pevce Ljubljanske Čitalnice in Sokolovce vabi v obilo udeležbo najljubnejše

Odbor „Sokola“.

Ustop k „Sokolskim jour-fixem“ dovoljen je vsled sklepa občnega zbora l. 1870. jedino le gg. pevcem in Sokolom. — Po družabnikih upeljani gostje predstavitvi se imajo starosti ali pa njega namestniku.

Razširjeno zdravilo. Množeča se naročila na Moll-ovo „Francosko žganje (drožnik) in sol“ dokazujejo o uspešnej uporabi tega sredstva proti protinu in trganju, kilam in ranam itd. Steklenica z navodom rabljenja 80 kr. Po poštne povzetji ga razpošilja vsak dan A. Moll, lekarnar, c. kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. Po lekarnah in specerijskih prodajalnicah na deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov izdelek z njegovo varstveno znamko in podpisom. 2 (690—2)

Poslano.

Restavraterji in gostilničarji opozarjajo se na inserat gledé restavracije in kavarne v „Narodnem domu“ v Ptuj. „Narodni dom“ stoji sredi mesta, ima veliko dvorišče, hleve; v prvem nadstropju je več sob pripravljnih za prenočišča.

Lehko se napravi hôtél, kakor je bil že več let, in ker je prav za prav le jeden v celem mestu. Okolica je izključno slovenska, v mestu samem je mnogo Slovencev, vsem je „Narodni dom“ naravno središče in zbirališče, ker drugod ni narodne gostilne in kavarne. Shodi in zborovanja vrše se v „Narodnem domu“, Čitalnica, ki prireja veselice in razne slavnosti ter ima lepo število udov, nastanjena je v „Narodnem domu“. Le nekoliko podjeten in marljiv restavrater bi izvrstno izhajal, in to tem lože, ker so plačilni pogoji ugodni, promet pa bi bil velik. (764—1)

Tuji:

dne 5. decembra.

Pri **Slonu**: Neuse z Dunaja. — Rosenberg iz Siska. — Dr. Hirschfeld z Dunaja. — Potočnik iz Trsta. — Stein z Dunaja.

Pri **Malič**: Schieffer, Baad, Berner, Kralowsky in Buckenmayer z Dunaja.

Pri **južnem kolodvoru**: Perititz iz Gradiške. — Dovrak iz Numkendorfa.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
5. dec.	7. zjutraj	720-52 mm.	- 1°0' C	brezv.	obl.	0-00 mm.
	2. pop.	723-96 mm.	+ 4°6' C	z. jz.	d. jas.	
	9. zvečer	729-33 mm.	+ 0°2' C	z. sszh.	jas.	dežja.

Srednja temperatura + 1°3', za 0°7' nad normalom.

Dunajska borza

dné 6. decembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	79 gld. 15 kr.
Srebrna renta	79 „ 55 „

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

Zlata renta	98 gld. 50 kr.
5% marcna renta	93 „ 85 „
Akcije narodne banke	836 „ — „
Kreditne akcije	282 „ 10 „
London	120 „ 60 „
Srebro	— „ — „
Napol.	9 „ 59 „
C. kr. cekini	5 „ 69 „
Nemške marke	59 „ 15 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld. 120 „ 25 „
Državne srečke iz l. 1864	100 gld. 167 „ 25 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	98 „ 40 „
Ogrska zlata renta 6%	120 „ 35 „
„ „	87 „ 30 „
„ papirna renta 5%	85 „ 20 „
5% štajerske zemljišč. od rez. oblig.	104 „ — „
Dunava reg. srečke 5%	100 gld. 115 „ 75 „
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119 „ 25 „
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	102 „ 75 „
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	104 „ 50 „
Kreditne srečke	100 gld. 172 „ 75 „
Rudolfove srečke	10 „ 19 „
Akcije anglo-avstr. banke	120 „ 107 „
Trammway-društ. velj. 170 gld. a. v.	216 „ 60 „

Globoko užaljeni naznanjamo zopet vsem sorodnikom in znancem prežalostno vest, da je vse-mogočni Bog v njega nerazumljivih sklepah izvolil k sebi v lepše življenje pozvati našo preljubljeno, nepozabljivo hči

JOSIPINO,

zasnovšo danes ob 1/4. popoldne po nenadni hudej bolezni v 16. letu, pobraženo s sv. zakramenti za umirajoče in s kreplim sv. poslednjega olja.

Truplo predrage ljube ranjce se bode v petek 7. t. m. ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu preneslo k večnemu počitku. (782)

Prosi se tihega sočutja.

V Ljubljani, v 5. dan decembra 1883.

Josip in Franja Leuz, Marica in Franja, stariši. sestri.

Zahvala.

Mej dolgotrajno boleznijo v naročji Gospodovem počivajočega gospoda

Matije Gerber-ja

skazovalo se je od vseh strani toliko preprijaznega sočutja, da smo primorani tem potom izrekat najiskrenejšo zahvalo za vse dokaze spoštovanja in čislanja, katero je dragi ranjki povsod užival.

Jednako toplo se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, vsem sl. korporacijam in društvom, ki so večeraj v tako lepem številu pokojniku skazali zadnjo čast, posebej še katoliškemu društvu rokodelskih pomočnikov za njega mili nagrobnici.

V Ljubljani, 6. dné decembra 1883.

(783)

Zalujoči ostali.

Iz St. Petra na Notranjskem se naznanja v 30. dan novembra t. l., da je pretečeni teden neki prešič priromal menda čez goro Sv. Trojice. Od kod je ta romar prišel, tega ne vemo. Torej naj se tisti, kateri ga je na popotovanje poslal, pri županstvu v St. Petru oglasi. Prešič je v dobrih rokah.

Županstvo v St. Petru.

(772—2)

Ivan Špillar.

„VALVASOR“

Krajčeva izdaja, nevezan, se cenó prodá. — Natančneje se izve pri upravništvu „Slovenskega Naroda“. (759—3)

Razpis.

V občini Podgrad (Ilirisch Castelnuovo) je razpisana služba občinskega tajnika z letno plačo 400 gld. Prosilci za to službo naj dokažejo popolno zmožnost uradovanja in znanje slovenskega, nemškega in italijanskega jezika.

Prošnje naj se do konca decembra 1883 pri tukajšnjem županstvu uložé.

Županstvo v Podgradu,

dne 1. decembra 1883. (772—2)

Lovski pes (brek)

bolj majhne postave, bele kratke dlake, z rujavo liso krog levega očesa in z zastrizeno črko A na levem stegnu, ki čuje na ime „Skok“, se mi je pred 4 dnevi izgubil.

Kdo pove, kje je, dobi primerno nagrado.

Dolenji Logatec, v 4. dan decembra 1883.

(779—1)

A. Candusso.

V „Narodnem domu“ v Ptuj

(prejšnji „Hôtel Stadt Wien“)

daje se v najem s 1. majem 1884. leta

restavracija s kavarno

in drugimi prostori. (763—1)

Vse drugo poizve se pri gospodu dr. Al. Gregoriču, čitalničnem predsedniku in odvjetniku v Ptuj.

1000 litrov

izvrstnega žganja, pravega tropinca

prodaja po nizkej ceni (776—1)

Fran Bratina, posestnik iz Ustja pri Ajdovščini.

Kakovost in cena žganja se pošilja na zahtevanje franko.

Blesteča razpela

mojsterski plastično izdelana, čudovito lepega vida etc.!

Ta razpela so pobarvana z novoinajdenimi, izključno privilegiranimi, po noči svetečimi se kristalnimi barvami, katere se nikdar ne pokvarijo in se svetijo tako, kakor kresnice o poletnej noči; v enakem svitu in lepoti blestijo tudi ta od nas iznajdena ob sebi svetla razpela.

Za briljantno svetlost se jamči.

Cena jednemu gl. 2.50, finejšemu gl. 3.75, izredno lepo izdelanemu gl. 5.—

Pošiljajo se za gotovino ali pa po poštne povzetji.

Dobivajo se jedino le pri

Klingl-u & Baumann-u na Dunaji, I., Tegethoffstrasse 3.

NB. O ponarejstvih se svari; vsako naših novoizumljenih blestečih razpél nosi našo varstveno znamko (K. & B. Wien). (750—2)

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodci,

in nepresežno zoper neslast do jedi, slabi želodec, smrdečo sapo, napihne-nje, kisle podiranje, ščipanje, katar v želodci, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slez, zoper zlatenico, gnjus in bljuvanje, da glava ne boli (če izvira bolečina iz želodca), zoper kró v želodci, preobloženje želodca z jedjo ali pijačo, šrve, zoper bolezní na vrnici, jetrah in zoper zlato žilo.

Glavna zaloga:

Lekar C. Brady, Kremsier, Moravsko.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane

35 kr.

Prave ima samo: V Ljubljani: lekarna Gabriel Piccoli, na dunajske cesti; lekarna Josip Svoboda, na Preširnovem trgu. V Novem mestu: lekarna Dom. Rizzoli; lekarna Josip Bergmann. V Postojni: Anton Leban. V Gorici: lekarna A. de Gironcoli. V Ajdovščini: lekarna Michael Guglielmo. V Celju: lekar J. Kupferschmid. V Kranju: lekar Drag. Šavnik. V Kamniku: lekar Josip Močnik. V Radovljici: lekar A. Roblek. V Sežani: lekar Ph. Ritschel. V Črnomlju: lekar Ivan Blažek. V Skofjeji Loki: lekar Karol Fabiani.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Prave Marijinceljske kapljice za želodec morajo imeti v sklenico vtisneno besede: Echte Mariazeller Magentropfen — Brady & Dosral — Apotheker, sklenica mora biti zapečatena z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba Marijinceljske matere božje, mora biti poleg te podobe utisneno sodnijsko spravljen varstveno znamenje in zavoj mora biti zapečaten z našim varstvenim znamenjem. Izdelki podobnega ali istega imena, ki nima-jo teh znakov istinitosti, naj se zavržejo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučajji takoj naznajo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (148—117)

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.